

Takas İstanbul Sermaye Piyasalarında FinTech Dönüşümü Vizyonuyla Çalışıyor

Takasbank (yeni marka adıyla Takas İstanbul) Genel Müdür Yardımcısı Ekrem Arıkan, sermaye piyasasına yönelik teknolojik yenilikler üzerinde çalışmaları konusunda Kurumsal Yatırımcı'nın sorularını cevaplandırdı.

Bankacılık sektörünün aksine sermaye piyasasının teknolojiye finans sektörüne ilişkin en son yenilikleri yeterince ekosistemine alamamış durumda olduğu belirtilmektedir. Dünyada portföy yönetiminde yeni ve maliyet etkin ürün ve hizmet talepleri, fintech konusunu yoğun şekilde gündemde tutmaktadır. Takasbank bu kapsamda ülkemiz sermaye piyasası için nasıl bir rol üstlenmeyi hedeflemektedir? Hangi adımlar atılmaktadır?

Öncelikle söylemek gerekir ki Takasbank, (yeni marka adımızla Takas İstanbul) olarak faaliyet alanlarımızda sektöre teknolojik yeniliklerle de öncülük etme gayretindeyiz. Bu amaçla şimdiye kadar geliştirdiğimiz projeler yanında önümüzdeki dönemde de projelerimize ivme kazandırmayı hedefliyoruz. Takas İstanbul, hem Sermaye Piyasalarındaki rolü sebebiyle SPK'nın, hem de banka olması

sebebiyle BDDK'nın düzenlemelerine tabi olarak sektör içerisinde kendine has özel bir yere sahip bir kuruluştur.

Sermaye Piyasaları ile Bankacılığı karşılaştırınca genel olarak, Sermaye Piyasalarının teknolojik çözümlere ilişkin yenilikleri yeterince ekosistemine alamamış olduğu gibi bir algı var. Buna sebep olarak Sermaye Piyasalarının, Bankacılık sektörü kadar bilinirliğinin olmamasını söyleyebiliriz. Ancak bunun algıdan öte haklı taraflarının olduğu da bir gerçektir. Türkiye'de bankacılık hem dokunduğu kitlelerin daha yoğun ve farklı çeşitlilikte olması, hem de rekabetin daha üst seviyede gerçekleşmesi gibi sebeplerden dolayı, sunduğu hizmet çeşitliliği ve teknolojik altyapı gelişmişliği anlamında daha ileri seviyede denebilir.

Ülkemizde 1 Temmuz 2017 tarihi itibarıyla 33 adet mevduat bankası 13 adet kalkınma ve yatırım bankası olmak üzere toplam 46 banka bulunmaktadır ve hemen herkesin bankalarla iletişimi mevcuttur. Bu da bankaların teknolojiyi daha

yakından takip etmeleri ve daha kullanıcı dostu teknolojik çözüm ve hizmetler geliştirmelerini sağlamaktadır. Ancak sermaye piyasalarında faaliyet gösteren kurumlar, bankalar kadar geniş müşteri kitlesi ile etkileşimde değiller. Doğal olarak sermaye piyasalarındaki dar kapsamlı müşteri kitlesi ve kısıtlı gelirlerin sonucu olarak teknolojik yatırımlara bakış açısı da farklı olmaktadır.

Dünya genelinde baktığımızda, Türkiye olarak bankacılık sektöründe finansal teknoloji çözümleri geliştirme konusunda oldukça iyi durumda olduğumuz görülmektedir. Sermaye piyasalarında ise belirtilen sebeplerle bankacılığa nispeten kat edilecek daha fazla yol olduğunu söyleyebiliriz.

Gelecek dönemde teknolojik altyapımızı güçlendirecek ve yenilikçi çözümlerimizle vizyonumuzu ortaya koyacak çeşitli yatırımlar ve köklü projeler planlıyoruz. Özellikle Blockchain, Kayıtlı Altın Transferi, Kitlesel Fonlama platformlarına altyapı sağlama ve fon optimizasyon

Ekrem Arıkan
Bilgi Teknolojileri
Genel Müdür Yardımcısı
Takas İstanbul

yonu gibi konular çalışmalarımız ve projelerimiz arasında bulunuyor. Bu amaçlarla, 20 Nisan 2017 itibarıyla Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından Yerinde ARGE Merkezi statüsü almış bir banka olarak, faaliyet alanımızda yenilikçi çözümler geliştirmeye devam edeceğiz.

TEFAS'ta gündemde olan geliştirme projeleri ne aşamada?

TEFAS; Yatırım fonu katılma belgelerinin elektronik bir merkezi platformda, fon kurucuları tarafından platformda yer alan dağıtım kuruluşları aracılığıyla satılmasına ve geri alınmasına imkan veren, takas ve saklamasının Takasbank ve MKK sistemleri ile entegre bir şekilde tam otomasyona dayalı olarak gerçekleştirilmesine olanak sağlayan elektronik platformdur. İstanbul Finans Merkezi çalışmalarının önemli projelerinden olan "Fon Sektörünün Geliştirilmesi" hedefi doğrultusunda 2011'de hayata geçen TEFAS, SPK ilke kararı çerçevesinde geliştirilerek yeni esaslarla 09.01.2015'de hizmet vermeye başlamıştır. Sektörle birlikte çalışarak, tüm aşamalarda görüş alışverişinde bulunulmuş, ihtiyaçların en iyi

şekilde karşılanmasına çalışılmıştır. TEFAS'ın temel amacı, ülke ekonomisinin büyüklüğü ile kıyaslandığında yetersiz kalan fon sektörünün geliştirilmesidir.

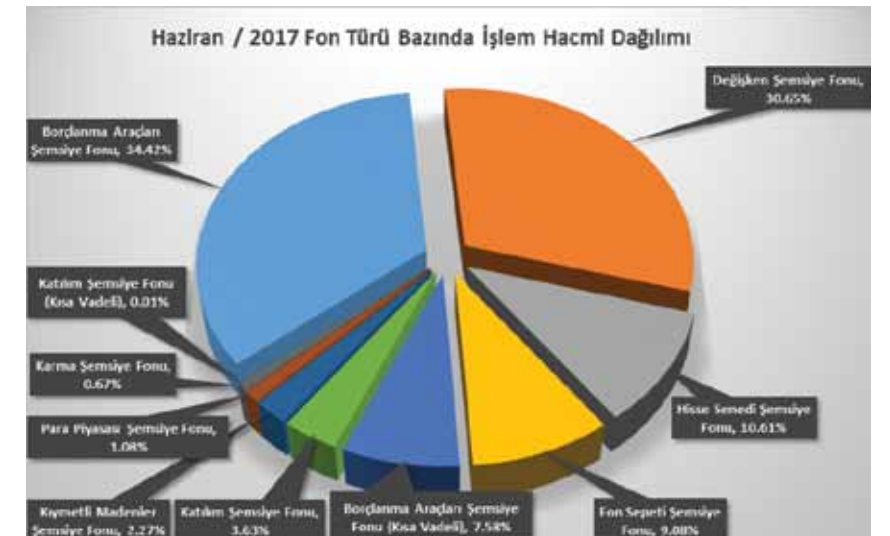
TEFAS'ın fon sektörüne katkıları şunlar olmuştur;

- Başarılı fon yöneticileri için etkin bir dağıtım olanağı sağlanması,
- Fon büyüklüklerinin artması, yeni fonların kurulması,
- Fonlara ve fon bilgilerine merkezi bir sistem üzerinden kolaylıkla ulaşılabilme,
- Fon performanslarının önem kazanmasıyla hem rekabet hem de işbirliklerinin artması,
- Yatırım kararlarında etkinlik,
- Yatırımcılara fon katılma belgelerini tercih edilen kurum nezdinde saklayabilme imkânı,
- Maliyetlerinin azaltılması,
- Dağıtım kuruluşlarına yeni bir gelir kaynağı oluşması,
- Emir gönderme aşamasından başlayarak eşleşme, takas ve saklama işlemlerini entegre yapıda, etkin ve hızlı bir şekilde ve tam otomasyonda gerçekleştirebilmesidir.

TEFAS'ta Geliştirme Çalışmaları Devam Ediyor

“Sermaye piyasalarında faaliyet gösteren kurumlar, bankalar kadar geniş müşteri kitlesi ile etkileşimde değiller. Doğal olarak sermaye piyasalarındaki dar kapsamlı müşteri kitlesi ve kısıtlı gelirlerin sonucu olarak teknolojik yatırımlara bakış açısı da farklı olmaktadır.”

TEFAS'ın etkinliğinin artırılmasına yönelik geliştirme çalışmalarına sürekli devam edilmektedir. 2017 yılında hayata geçirilen ve gündemde olan geliştirme projeleri şu şekildedir: TEFAS'ta katılma paylarının günlük alım satım esaslarından farklı uygulamalara (Dönemsel Fon) imkân verecek şekilde gerekli teknik alt-

yapı oluşturulmuş ve Şubat 2017'de uygulamaya alınmıştır.

TEFAS aracılığıyla yatırım fonu katılma payı alım satım talimatlarının ilgili yabancı para birimi cinsinden gerçekleştirilmesine imkân verecek sistemsel altyapının kurulması çalışmaları büyük ölçüde tamamlanmıştır. TEFAS üyelerimizin Yabancı Para Fon Projesinde testleri ve geliştirme çalışmaları devam etmektedir. Proje Sermaye Piyasası Kurulu'nun belirleyeceği geçiş takvimine göre uygulamaya alınacaktır.

Portföyüne yatırım fonu katılma belgesi alım/satımı gerçekleştiren yatırım fonlarının, katılma belgesi hareketlerinin doğrudan Takasbank nezdindeki hesaplarının üzerinden gerçekleştirilmesine imkân sağlamak üzere yaptığımız çalışmalarımız da büyük ölçüde tamamlanmıştır. Proje Sermaye Piyasası Kurulu'nun onayını müteakip, belirleyeceği geçiş takvimine

“Portföyüne yatırım fonu katılma belgesi alım/satımı gerçekleştiren yatırım fonlarının, katılma belgesi hareketlerinin doğrudan Takasbank nezdindeki hesaplarının üzerinden gerçekleştirilmesine imkân sağlamak üzere yaptığımız çalışmalarımız da büyük ölçüde tamamlanmıştır.”

göre kullanıma alınacaktır. Fon bazında yarım iş günlerinde takas yapılmaması yönünde seçim yapılması durumunda, ilgili fonun sadece takasa kapatılarak talimat iletimine açık olacak şekilde düzenlemeye gidilmiştir. Söz konusu düzenleme 2017 Ağustos ayında işleme alınmış olacaktır.

Fon Bilgilendirme Platformu projesinden bahseder misiniz? Sizce yatırım ve emeklilik fonları için nasıl bir ihtiyaç bulunmaktadır?

Sermaye Piyasası Kurulu'nun destekleriyle, Menkul Kıymet Yatırım

Fonları ve Emeklilik Fonlarına ilişkin tüm bilgilere tek bir noktadan, herhangi bir maliyete katlanmaksızın ulaşması amacıyla Takasbank Fon Bilgilendirme Portalı'nın oluşturulması çalışmalarına 2014 Ocak ayında başlanmıştır. Türkiye Elektronik Fon Alım Satım Platformu'nun (TEFAS) devreye alınması ile beraber Portal, 2014 Aralık ayında hayata geçmiştir. Portal yaşayan bir platform olarak sürekli iyileştirmelerle ve paydaşlarımızdan gelen taleplerle geliştirilmektedir. Projenin yeni fazlarında, Ar-Ge çalışmalarıyla İTÜ ile işbirliği yapılarak, ortak

modeller ve karar destek sistemleri ile ilgili geliştirmelere devam edilmesi planlanmaktadır. Bireysel yatırımcılara, doğru karar vermeye yönlendirici bilgilerin verilmesinin, fon sektörünün gelişimine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu amaçla; bireysel tercihlerin kriter olarak alınacağı ve geçmiş performanslara göre değerlendirilmelerin yapılacağı ve böylece yatırımcıların kararlarına yardımcı olacak yeni modüllerin geliştirilmesi üzerinde çalışılmaktadır. Bu özelliklerin, Risk Getiri Analizi ve Portföy Optimizasyonu sekme-leri olarak platforma eklenmesi planlanmaktadır. Portföy Optimizasyonunda sonuçların Şemsiye Fon Grupları Bazında verilmesi düşünülmektedir. İlgili Fon Grubu seçildiğinde grup içindeki fon performansları görüntülenerek seçim yapılması sağlanacaktır. Bireysel yatırımcılar; Fon Karşılaştırma, Risk Getiri Analizi veya Portföy Optimizasyonu işlemleri sonrasında Alım-Satım işlemlerine yönlendirilebilirler. Yönlendirme TEFAS'ta işlem yapabilecek kurumların sitelerine olabileceği gibi, sonraki dönemlerde kişisel yatırım hesaplarına da olabilir.

Yapılacak olan çalışmaların kapsamı ve niteliği belirlenirken, Takasbank'ın merkezi rolü ve regülasyonlar gereği yatırım danışmanlığı sınırlarına girilmemesine ve Sermaye Piyasası Kurulu ile mutabık kalınarak sonuçlandırılmasına azami dikkat gösterilmektedir.

Buna benzer konuların Büyük Veri Analizi, Robot Danışmanlık gibi yeni teknolojik kavramlarla ilgisini

“Finansal teknoloji ve çözüm geliştirmede Bankacılık sektöründe olduğu gibi katma değeri yüksek ve özgün uygulamaların Türkiye Sermaye Piyasaları için geliştirilmesi, İstanbul Finans Merkezi vizyonuna da önemli ölçüde hizmet edecektir.”

düşünürsek, sektörde teknolojik yenilikler anlamında yapılacak önemli çalışmalar olduğu söylenebilir. Finansal teknoloji ve çözüm geliştirmede Bankacılık sektöründe olduğu gibi katma değeri yüksek ve özgün uygulamaların Türkiye Sermaye Piyasaları için geliştirilmesi, İstanbul Finans Merkezi vizyonuna da önemli ölçüde hizmet edecektir. Finansal teknoloji geliştirme konusunda ülkemizin, küresel

rekabet avantajı elde edebilecek derecede birikim ve güce sahip olduğunu düşünüyoruz. Bu amaçla; Robot Danışmanlık ve Blockchain gibi geleceği şekillendirme potansiyeli yüksek olan yeni teknolojik altyapı ve çözümleri geliştirecek, yerel ve bölgesel olarak sektörün ihtiyaçlarına cevap verebilecek, İstanbul Finans Merkezi vizyonuna da destek verecek Fintech şirketlerimizin ortaya çıkması sağlanabilir.

